

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

zo 7. marca 2013*

„Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov — Článok 46a nariadenia (EHS) č. 1408/71 — Vnútroštátne pravidlá na zamedzenie súbehu — Starobný dôchodok — Zvýšenie sumy vyplácanej členským štátom — Pozostalostný dôchodok — Zníženie sumy vyplácanej iným členským štátom“

Vo veci C-127/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Arbeidshof te Antwerpen (Belgicko) z 3. marca 2011 a doručený Súdnemu dvoru 11. marca 2011, ktorý súvisí s konaním:

Aldegonda van den Booren

proti

Rijksdienst voor Pensioenen,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešič, vykonávajúci funkciu predsedu piatej komory, sudcovia J.-J. Kasel (spravodajca) a M. Safjan,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— belgická vláda, v zastúpení: L. Van den Broeck a C. Pochet, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci P. Vanagt a E. Pools, advocaten,

— Európska komisia, v zastúpení: V. Kreuzschitz a M. van Beek, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: holandčina

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 46a nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3), zmeneným a doplneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1386/2001 z 5. júna 2001 (Ú. v. ES L 187, s. 1; Mim. vyd. 05/004, s. 129, ďalej len „nariadenie č. 1408/71“), ako aj článku 4 ods. 3 ZEÚ a článkov 45 ZFEÚ až 48 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania, ktorého účastníkmi sú Aldegonda van den Booren a Rijksdienst voor Pensioenen (Štátny úrad dôchodkového zabezpečenia, ďalej len „ÚDZ“) vo veci uplatnenia belgických pravidiel na zamedzenie súbehu dávok pri určení výšky belgického pozostalostného dôchodku, ktorý poberá žalobkyňa.

Právny rámec

Právna úprava Únie

- 3 Podľa článku 12 ods. 2 nariadenia č. 1408/71:

„Pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, ustanovenia právnych predpisov členského štátu upravujúce [zníženie], pozastavenie alebo odňatie dávok v prípadoch súbehu s inými dávkami sociálneho zabezpečenia alebo každou inou formou príjmu, sa môžu použiť aj v prípade, ak takéto dávky boli získané podľa právnych predpisov iného členského štátu alebo keď takýto príjem bol získaný na území iného členského štátu.“

- 4 Kapitola 3 nariadenia č. 1408/71 nazvaná „Staroba a úmrtie (dôchodky)“ obsahuje články 44 až 51a.
- 5 Článok 45 nariadenia č. 1408/71 sa týka započítavania období poistenia alebo bydliska, ktoré uplynuli podľa právnych predpisov, ktorým zamestnaná alebo samostatne zárobkovo činná osoba podliehala, s ohľadom na nadobudnutie, zachovanie alebo znovunadobudnutie práva na dávky.
- 6 Článok 46 nariadenia č. 1408/71 vo svojom odseku 1 definuje pravidlá uplatniteľné v prípade, že podmienky požadované právnymi predpismi členského štátu pre vznik nároku na dávky boli splnené bez toho, aby sa musel použiť článok 45 tohto nariadenia. Odsek 2 uvedeného článku 46 stanovuje pravidlá uplatniteľné v prípade, že podmienky na nadobudnutie nároku na dávky požadované právnymi predpismi členského štátu sú splnené iba po použití uvedeného článku 45.
- 7 Článok 46a nariadenia č. 1408/71, ktorý sa týka všeobecných ustanovení o znížení, pozastavení alebo odňatí, uplatňovaných na dávky v invalidite, starobe alebo pozostalostné dávky, podľa právnych predpisov členských štátov, stanovuje:

„1. Na účely tejto kapitoly ‚súbeh dávok rovnakého druhu‘ znamená súbeh dávok v súvislosti s invaliditou, starobou alebo pozostalými, vypočítan[ých] alebo poskytovan[ých] na základe dôb poistenia a/alebo bydliska dosiahnutý[ch] jednou a tou istou osobou.

2. Na účely tejto kapitoly ‚súbeh dávok rôznych druhov‘ znamená súbeh dávok, ktoré nemožno považovať za dávky rovnakého druhu v zmysle odseku 1.

3. Nasledujúce pravidlá sa uplatnia pri uplatňovaní ustanovení o znížení, pozastavení alebo odňatí dávok stanovených podľa právnych predpisov členského štátu v prípade súbehu dávok v súvislosti s invaliditou, starobou alebo pozostalými s dávkou rovnakého druhu alebo rôzneho druhu alebo s iným príjmom:

- a) dávky, získané podľa právnych predpisov iného členského štátu alebo iný príjem získaný v inom členskom štáte, sa zohľadnia iba vtedy, keď právne predpisy prvého členského štátu umožňujú zohľadniť dávky alebo príjmy získané v zahraničí;
- b) dávky, ktoré majú byť udelené iným členským štátom pred zrážkami daní, príspevkov sociálneho zabezpečenia a iných individuálnych odvodov alebo zrážok, sa zohľadnia;
- c) dávky, ktoré boli získané podľa právnych predpisov iného členského štátu, ktoré boli priznané na základe dobrovoľného alebo nepretržitého voliteľného poistenia, sa nezohľadnia;
- d) ak sa ustanovenia o znížení, pozastavení alebo odňatí dávky uplatňujú podľa právnych predpisov iba jedného členského štátu na základe skutočnosti, že dotknutá osoba poberá dávky podobného alebo rôzneho druhu podľa právnych predpisov iného členského štátu alebo iný príjem získaný na území iného členského štátu, dávky, ktoré sa budú vyplácať podľa právnych predpisov prvého štátu môžu byť znížené iba o obmedzenú časť čiastky dávky, ktorá sa vypláca podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo čiastky príjmu, ktorý bol získaný na území iného členského štátu.“

8 Článok 46b ods. 1 tohto nariadenia, ktorý sa týka osobitných ustanovení uplatňovaných v prípade súbehu dávok rovnakého druhu podľa právnych predpisov dvoch alebo viacerých členských štátov, znie:

„Ustanovenia o znížení, pozastavení alebo odňatí, upravené právnymi predpismi členského štátu, sa neuplatnia na dávky, ktoré sa vypočítavajú v súlade s článkom 46 ods. 2.“

Belgická právna úprava

9 Článok 52 ods. 1 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967 o všeobecnom systéme starobných a pozostalostných dôchodkov zamestnancov (*Moniteur belge* zo 16. januára 1968), zmeneného a doplneného kráľovským nariadením z 9. júla 1997 (*Moniteur belge* z 9. augusta 1997, ďalej len „kráľovské nariadenie z 21. decembra 1967“), stanovuje:

„Ak pozostalý manžel môže na jednej strane požiadať o pozostalostný dôchodok na základe dôchodkového systému zamestnancov a na druhej strane o jeden alebo viacero dôchodkov alebo o akúkoľvek inú rovnocennú výhodu na základe dôchodkového systému zamestnancov alebo jedného alebo viacerých iných dôchodkových systémov, možno pozostalostný dôchodok vyplácať v súbehu s uvedenými dôchodkami iba do výšky rovnajúcej sa 110 % sumy pozostalostného dôchodku, ktorá by sa priznala pozostalému manželovi za všetky odpracované roky.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

10 Pani van den Booren, narodená 18. augusta 1920, má bydlisko v Maastrichte (Holandsko). Jej manžel, pán Bartels, ktorý zomrel 1. marca 1982, pracoval najmä v období od roku 1951 do roku 1961 v Belgicku ako baník v podzemných baniach.

- 11 Administratívnym rozhodnutím z 11. júla 1986 ÚDZ spätne od 1. augusta 1985 priznal pani van den Booren belgický pozostalostný dôchodok 1 879,03 eura brutto ročne (index 319,78). Od tohto dňa žalobkyňa poberala aj holandský starobný dôchodok na základe Algemene Ouderdomswet (zákon o všeobecnom dôchodkovom zabezpečení, ďalej len „AOW“) vo výške 827,13 eura mesačne.
- 12 Rozhodnutím z 20. mája 2003 sa holandský starobný dôchodok, ktorý poberala pani van den Booren, so spätnou účinnosťou od 1. januára 2002 zvýšil na 869,24 eura mesačne (čiže 10 430,88 eura ročne).
- 13 Toto zvýšenie vyplývalo z okolnosti, že na konci roku 2002 holandský zákonodarca odstránil právnu medzeru, ktorá sa vzťahovala na niektoré vydaté ženy s bydliskom v Holandsku, ktorých manžel nebol na základe AOW poistený z dôvodu, že v období od 1. januára 1957 do 1. januára 1980 vykonával zamestnanie v zahraničí.
- 14 Dňa 23. januára 2004 Bureau voor Belgische Zaken (úrad pre belgické záležitosti) zaslal ÚDZ kópiu rozhodnutia z 20. mája 2003.
- 15 Doporučeným listom z 12. augusta 2004 ÚDZ oznámil pani van den Booren zmenu rozhodnutia z 11. júla 1986 v tom zmysle, že v dôsledku zvýšenia jej holandského starobného dôchodku od 1. januára 2002 sa jej belgický pozostalostný dôchodok, ktorý k tomuto dňu dosahoval hrubú výšku 2 845,49 eura, zníži na 1 866,18 eura hrubého (index 107,30) ročne. ÚDZ týmto listom tiež žiadal od pani van den Booren vrátenie neoprávnene vyplatených dávok za obdobie od 1. marca do 31. júla 2004, čiže sumu v celkovej výške 506,45 eura.
- 16 Pani van den Booren podala žalobu proti rozhodnutiu o zmene jej pozostalostného dôchodku, ako aj proti žiadosti o vrátenie na arbeidsrechtbank te Tongeren (pracovný súd v Tongeren), ktorý rozsudkom z 21. októbra 2009 túto žalobu vyhlásil za nedôvodnú. Presnejšie, pokiaľ ide o tvrdenie pani van den Booren týkajúce sa článku 46a nariadenia č. 1408/71, sa tento súd domnieval, že tento článok nebol porušený. Vzhľadom na to, že holandský starobný dôchodok sa má považovať za rovnocennú výhodu, je potrebné podľa článku 46a ods. 3 písm. a) nariadenia č. 1408/71 vykonať zníženie belgického pozostalostného dôchodku (pozri rozsudok zo 7. marca 2002, Insalaca, C-107/00, Zb. s. I-2403).
- 17 Tento súd sa okrem toho domnieval, že nedošlo ani k porušeniu základnej slobody voľného pohybu pracovníkov. Rozsudky, na ktoré sa v tejto súvislosti odvolávala pani van den Booren (rozsudky z 5. októbra 1994, van Munster, C-165/91, Zb. s. I-4661, a z 26. septembra 2000, Engelbrecht, C-262/97, Zb. s. I-7321), sa týkali odlišných situácií. Podľa tohto súdu sa článok 52 ods. 1 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967 uplatňuje rovnakým spôsobom tak na belgických štátnych príslušníkov, ktorí vždy mali bydlisko v Belgicku, ako aj na migrujúcich pracovníkov, a uplatnenie pravidla obsiahnutého v tomto článku 52 nevedie k zníženiu celkových príjmov pani van den Booren.
- 18 Dňa 27. novembra 2009 podala pani van den Booren proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na arbeidshof te Antwerpen. Uvádza, že uplatnenie článku 52 ods. 1 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967 porušuje článok 46a nariadenia č. 1408/71, a že v každom prípade bráni voľnému pohybu osôb uvedenému v článkoch 39 ES až 42 ES. Pani van den Booren v tejto súvislosti odkazuje na už citované rozsudky van Munster a Engelbrecht, podľa ktorých prináleží vnútroštátnemu súdu vykonať výklad vnútroštátneho zákona v súlade s požiadavkami práva Únie a tento zákon neuplatniť, ak v spojení s právnymi predpismi iného členského štátu vedie k výsledku, ktorý je v rozpore s uvedenými požiadavkami.

19 Za týchto okolností arbeidshof te Antwerpen rozhodol konanie prerušiť a Súdnemu dvoru položiť tieto dve prejudiciálne otázky:

- „1. Je článok 52 ods. 1 kráľovského nariadenia... z 21. decembra 1967, na základe ktorého sa zníži pozostalostný dôchodok v dôsledku zvýšenia starobného dôchodku podľa [AOW] vzhľadom na zavedenie zrovnoprávnenia mužov a žien zákonom z 28. marca 1985, v súlade s právom [Únie], konkrétne s článkom 46a nariadenia (EHS) č. 1408/71...?
2. Je článok 52 ods. 1 kráľovského nariadenia... z 21. decembra 1967 v súlade s právom [Únie], konkrétne s článkom [4 ods. 3 ZEÚ a článkami 45 ZFEÚ až 48 ZFEÚ], ak sa toto ustanovenie vykladá tým spôsobom, že starobný dôchodok poberaný na základe [AOW] sa má považovať za dôchodok alebo za rovnocennú výhodu v zmysle tohto ustanovenia, pričom v prípade nesúladu s právom Únie sa nesmie článok 52 ods. 1 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967... uplatniť?“

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

- 20 Belgická vláda vo svojich písomných pripomienkach na úvod napadla prípustnosť tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania z dôvodu, že vnútroštátny súd dostatočným spôsobom neuviedol ani právne a skutkové okolnosti veci, ani potrebu položiť prejudiciálne otázky.
- 21 V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť, že prislúcha výlučne vnútroštátnym súdom, ktoré veci prejednávajú a ktoré musia prevziať zodpovednosť za prijaté súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu posúdili potrebu prejudiciálneho rozhodnutia na vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru. Preto, pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudky z 10. marca 2009, Hartlauer, C-169/07, Zb. s. I-1721, bod 24, a citovaná judikatúra, a z 1. júla 2010, Sbarigia, C-393/08, Zb. s. I-6337, bod 19).
- 22 Z toho vyplýva, že pre otázky týkajúce sa výkladu práva Únie platí domnienka relevancie. Zamietnutie návrhu vnútroštátneho súdu Súdny dvorom je tak možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. decembra 2006, Cipolla a i., C-94/04 a C-202/04, Zb. s. I-11421, bod 25, ako aj Sbarigia, už citovaný, bod 20).
- 23 Vo veci samej to však tak nie je. Treba totiž konštatovať, že návrh na začatie prejudiciálneho konania dostatočne vymedzuje právny a skutkový rámec sporu vo veci samej umožňujúci Súdnemu dvoru poskytnúť užitočnú odpoveď na položené otázky.
- 24 Navyše treba uviesť, že belgická vláda mala možnosť zaujať stanovisko k položeným otázkam, ako to vyplýva aj z obsahu písomných pripomienok predložených v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie.
- 25 Z toho vyplýva, že predmetný návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O veci samej

- 26 Na úvod treba pripomenúť, že aj keď Súdnemu dvoru neprislúcha v rámci konania začatého podľa článku 267 ZFEÚ rozhodovať o zlučiteľnosti vnútroštátnych právnych predpisov s ustanoveniami práva Únie, má právomoc poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky prvky výkladu práva Únie, ktoré mu umožnia posúdiť zlučiteľnosť týchto právnych predpisov s právom Únie (pozri najmä rozsudok z 15. decembra 1993, Hünermund a i., C-292/92, Zb. s. I-6787, bod 8).
- 27 Obe prejudiciálne otázky, ktoré treba preskúmať spoločne, sa majú chápať tak, že vnútroštátny súd chce v zásade zistiť, či sa ustanovenia nariadenia č. 1408/71, a presnejšie jeho článok 46a, majú vykladať v tom zmysle, že bránia uplatneniu právnej úpravy členského štátu, ktorá obsahuje ustanovenie, podľa ktorého sa pozostalostný dôchodok poberaný v tomto členskom štáte zníži z dôvodu zvýšenia starobného dôchodku poberaného na základe právnych predpisov iného členského štátu, a či primárne právo Únie, presnejšie článok 4 ods. 3 ZEÚ, ako aj články 45 ZFEÚ až 48 ZFEÚ bránia uplatneniu takejto vnútroštátnej právnej úpravy.
- 28 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry treba vnútroštátne pravidlo kvalifikovať ako ustanovenie o znížení v zmysle nariadenia č. 1408/71, pokiaľ výpočet, ktorý stanovuje, má za účink zníženie dôchodku, na ktorý má dotknutá osoba nárok, na základe skutočnosti, že dávku poberá v inom členskom štáte (rozsudok Insalaca, už citovaný, bod 16).
- 29 V tejto súvislosti z článku 12 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 vyplýva, že pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, ustanovenia právnych predpisov členského štátu upravujúce zníženie dávok sa uplatňujú voči osobám poberajúcim dávku, ktorú vypláca tento členský štát, pokiaľ môžu poberať iné dávky sociálneho zabezpečenia, a to aj v prípade, že takéto dávky boli získané podľa právnych predpisov iného členského štátu (rozsudok Insalaca, už citovaný, bod 22).
- 30 Výnimku zo zásady zakotvenej v článku 12 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 stanovuje článok 46b ods. 1 tohto nariadenia, ktorý stanovuje, že v prípade súbehu dávok rovnakého druhu, sa ustanovenia o znížení neuplatnia na dávky, ktoré sa vypočítavajú v súlade s článkom 46 ods. 2 tohto nariadenia (rozsudok Insalaca, už citovaný, bod 23).
- 31 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že na dávky sociálneho zabezpečenia treba hľadieť tak, že sú v zmysle článku 12 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 rovnakej povahy, ak majú rovnaký predmet, účel, ako aj základ pre výpočet a rovnaké podmienky priznania (rozsudky zo 6. októbra 1987, Stefanutti, 197/85, Zb. s. 3855, bod 12; z 11. augusta 1995, Schmidt, C-98/94, Zb. s. I-2559, bod 24, a Insalaca, už citovaný, bod 24).
- 32 Článok 46a ods. 1 nariadenia č. 1408/71 spresňuje, že súbeh dávok rovnakého druhu znamená súbeh dávok v súvislosti s invaliditou, starobou alebo pozostalými „vypočítan[ých] alebo poskytovan[ých] na základe dôb poistenia a/alebo bydliska dosiahnutý[ch] jednou a tou istou osobou“. Podľa odseku 2 tohto článku 46a nariadenia č. 1408/71 nemožno dávky vypočítané alebo poskytované na základe odpracovaných rokov dvoch rozličných osôb považovať za dávky rovnakého druhu v zmysle uvedeného odseku 1 (pozri v tomto zmysle rozsudky Stefanutti, už citovaný, bod 13, a z 12. februára 1998, Cordelle, C-366/96, Zb. s. I-583, body 20 a 21).
- 33 Keďže sa však so zreteľom na písomné pripomienky predložené Súdnemu dvoru zdá, že belgický pozostalostný dôchodok poberaný pani van den Booren sa vypočítal na základe odpracovaných rokov jej zosnulého manžela a že holandský starobný dôchodok sa jej vypláca na základe osobného nároku, nemožno tieto dve dávky považovať za dávky rovnakého druhu, na ktoré sa vzťahuje výnimka stanovená v článku 46b ods. 1 nariadenia č. 1408/71.

- 34 V dôsledku toho nariadenie č. 1408/71 nebráni uplatneniu vnútroštátneho pravidla na zamedzenie súbehu dávok, ako je pravidlo uvedené vnútroštátnym súdom, a to s výhradou dodržania obmedzení, ktoré ukladá nariadenie č. 1408/71.
- 35 V tejto súvislosti nariadenie č. 1408/71 predovšetkým v článku 46a ods. 3 písm. d) stanovuje, že za predpokladu, že je pravidlo na zamedzenie súbehu uplatniteľné podľa právnych predpisov iba jedného členského štátu na základe skutočnosti, že dotknutá osoba poberá dávky rovnakého druhu alebo rôznych druhov vyplácané podľa právnych predpisov iného členského štátu, možno dávku vyplácanú podľa právnych predpisov prvého členského štátu znížiť iba o obmedzenú časť sumy dávky, ktorá sa vypláca podľa právnych predpisov iného členského štátu (rozsudok Cordelle, už citovaný, bod 14).
- 36 Podľa tohto pravidla možno teda belgický pozostalostný dôchodok dotknutej osoby znížiť iba o obmedzenú časť holandského starobného dôchodku (rozsudok Cordelle, už citovaný, bod 15).
- 37 Za týchto podmienok treba dospieť k záveru, že článok 46a nariadenia č. 1408/71 z tohto hľadiska nebráni uplatneniu právnej úpravy členského štátu obsahujúcej ustanovenie, podľa ktorého sa pozostalostný dôchodok poberaný v tomto členskom štáte zníži v dôsledku zvýšenia starobného dôchodku poberaného na základe právnych predpisov iného členského štátu, pokiaľ sú splnené predovšetkým podmienky uvedené v odseku 3 písm. d) tohto článku 46a.
- 38 Takýto spôsob výkladu nariadenia č. 1408/71 nemá však vplyv na riešenie, ktoré by vyplývalo z prípadnej uplatniteľnosti ustanovení primárneho práva. Konštatovanie, že vnútroštátne opatrenie môže byť v súlade s ustanovením sekundárneho práva, v prejednávanej veci s nariadením č. 1408/71, nutne neznamená, že toto opatrenie sa vymyká z rozsahu pôsobnosti ustanovení Zmluvy (rozsudok zo 16. júla 2009, von Chamier-Glisczinski, C-208/07, Zb. s. I-6095, bod 66 a citovaná judikatúra).
- 39 V tomto kontexte sa vnútroštátny súd vo veci, ktorú prejednáva, pýta konkrétne na existenciu prekážky práva na voľný pohyb tak, ako ju Súdny dvor potvrdil v citovaných rozsudkoch van Munster a Engelbrecht.
- 40 Treba ďalej pripomenúť, že citované rozsudky van Munster a Engelbrecht sa týkali prípadu, v ktorom išlo o zníženie belgického dôchodku jednému z manželov z dôvodu uplatnenia sadzby pre samostatne žijúce osoby namiesto sadzby pre osoby žijúce v spoločnej domácnosti v dôsledku priznania dôchodku alebo rovnocennej výhody druhému manželovi, a nie, ako je to vo veci samej, o súbeh belgického pozostalostného dôchodku s holandským starobným dôchodkom.
- 41 V dôsledku toho nemožno záver, ku ktorému sa dospelo v týchto rozsudkoch, uplatniť na situáciu, akou je situácia dotknutá vo veci samej.
- 42 Ak aj platí, že v prípade chýbajúcej harmonizácie na úrovni Únie, je úlohou legislatívy každého členského štátu, aby stanovila podmienky poskytovania dávok sociálneho zabezpečenia, nemení to nič na tom, že členské štáty musia pri výkone tejto právomoci rešpektovať právo Únie (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok von Chamier-Glisczinski, už citovaný, bod 63 a citovanú judikatúru).
- 43 Pokiaľ ide o ustanovenia primárneho práva, na ktoré odkazuje vnútroštátny súd, stačí v tejto súvislosti pripomenúť, že článok 45 ZFEÚ vykonáva základnú zásadu, podľa ktorej činnosť Únie predovšetkým zahŕňa zrušenie prekážok voľného pohybu osôb medzi členskými štátmi (rozsudok z 26. januára 1999, Terhoeve, C-18/95, Zb. s. I-345, bod 36 a citovaná judikatúra).
- 44 V dôsledku toho právo Únie odporuje akékoľvek vnútroštátne opatrenie, ktoré, hoci sa uplatňuje bez diskriminácie založenej na štátnej príslušnosti, môže štátnym príslušníkom Spoločenstva brániť vo výkone základných slobôd zaručených Zmluvou alebo spôsobiť, že tento výkon sa stane menej prítlačlivým (rozsudok z 1. apríla 2008, Vláda Francúzskeho spoločenstva a valónska vláda, C-212/06, Zb. s. I-1683, bod 45 a citovaná judikatúra).

- 45 Vnútroštátne opatrenia tohto druhu môžu podľa ustálenej judikatúry byť napriek tomu prípustné pod podmienkou, že sledujú cieľ všeobecného záujmu, sú vhodné na zabezpečenie jeho dosiahnutia a nejdú nad rámec toho, čo je na dosiahnutie sledovaného cieľa nevyhnutné (rozsudok Vláda Francúzskeho spoločenstva a valónska vláda, už citovaný, bod 55 a citovaná judikatúra).
- 46 Vnútroštátnemu súdu teda prislúcha posúdiť zlučiteľnosť predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy s požiadavkami práva Únie tým, že overí, či belgické pravidlo na zamedzenie súbehu dávok, hoci sa uplatňuje bez rozdielu na belgických štátnych príslušníkov a na štátnych príslušníkov iných členských štátov, v skutočnosti v prípade dotknutej osoby nevedie k nevýhodnejšej situácii v porovnaní so situáciou, v ktorej sa nachádza osoba, ktorej situácia nevykazuje žiadny cezhraničný prvok, a v prípade, že sa takáto nevýhoda v prejednávanej veci zistí, či je vnútroštátne pravidlo odôvodnené objektívnymi úvahami a či je primerané k legitímnemu cieľu sledovanému vnútroštátnym právom.
- 47 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať takto:
- článok 46a nariadenia č. 1408/71 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni uplatneniu právnej úpravy členského štátu obsahujúcej ustanovenie, podľa ktorého sa pozostalostný dôchodok poberaný v tomto členskom štáte zníži v dôsledku zvýšenia starobného dôchodku poberaného na základe právnych predpisov iného členského štátu, pokiaľ sú splnené predovšetkým podmienky uvedené v odseku 3 písm. d) tohto článku 46a,
 - článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni ani uplatneniu takejto vnútroštátnej právnej úpravy, pokiaľ táto úprava v prípade dotknutej osoby nevedie k nevýhodnejšej situácii v porovnaní so situáciou, v ktorej sa nachádza osoba, ktorej situácia nevykazuje žiadny cezhraničný prvok, a v prípade, že by sa zistila existencia takejto nevýhody, že je táto právna úprava odôvodnená objektívnymi dôvodmi, ako aj primeraná vzhľadom na legitímny cieľ sledovaný vnútroštátnym právom, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

O trovách

- 48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 46a nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996, zmeneným a doplneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1386/2001 z 5. júna 2001, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni uplatneniu právnej úpravy členského štátu obsahujúcej ustanovenie, podľa ktorého sa pozostalostný dôchodok poberaný v tomto členskom štáte zníži v dôsledku zvýšenia starobného dôchodku poberaného na základe právnych predpisov iného členského štátu, pokiaľ sú splnené predovšetkým podmienky uvedené v odseku 3 písm. d) tohto článku 46a.

Článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni ani uplatneniu takejto vnútroštátnej právnej úpravy, pokiaľ táto úprava v prípade dotknutej osoby nevedie k nevýhodnejšej situácii v porovnaní so situáciou, v ktorej sa nachádza osoba, ktorej situácia nevykazuje žiadny

cezhraničný prvok, a v prípade, že by sa zistila existencia takejto nevýhody, že je táto právna úprava odôvodnená objektívnymi dôvodmi, ako aj primeraná vzhľadom na legitímny cieľ sledovaný vnútroštátnym právom, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

Podpisy